

עיר התורה שקרובה אליך

מרדכי מלכא

רב ואב"ד עיה"ק אלעד ת"ו

יו"ר ועדת סת"ם העולמית

הרבנות הראשית לישראל

לשכת הרבנות הראשית אלעד. ראש העין. הרצליה

בד"צ אלעד*בתי הוראה*שרותי דת*רישום נישואין*כשרות*מקואות*עירובין

The office of Rabanoot Eled – in hesd of Rabbi MORDECHAI MALKA

המלך

פרשת כי תשא

אור

חובת האדם להכיר בחולשותיו.

פרשת כי תשא פרק לב (א) וַיֵּרָא הָעָם כִּי־בִשַׁשׁ מִשֶּׁה לָרֹדֶת מִרְהָרַר וַיִּקְהַל הָעָם עַל־אַהֲרֹן וַיֹּאמְרוּ אֵלָיו קוּם| עֲשֵׂה־לָּנוּ אֱלֹהִים אֲשֶׁר יֵלְכוּ לִפְנֵינוּ כִּי־זָה| מִשֶּׁה הָאִישׁ אֲשֶׁר הֶעֱלָנוּ מֵאֶרֶץ מִצְרַיִם לֹא יָדַעְנוּ מִהֲהִיָּה לוֹ: (ב) וַיֹּאמֶר אֱלֹהִים אֶהְרֹן פָּרְקוּ נְזֻמֵי הַזָּהָב אֲשֶׁר בְּאָזְנֵי נְשֵׁיכֶם בְּנֵיכֶם וּבְנֹתֵיכֶם וְהִבִּיאוּ אֵלַי: (ג) וַיִּתְּפְּרוּ קוֹלֵהֶם אֶת־נְזֻמֵי הַזָּהָב אֲשֶׁר בְּאָזְנֵיהֶם וַיִּבְיֵאוּ אֶל־אַהֲרֹן: (ד) וַיִּקַּח מִיָּדָם וַיִּצַר אֹתוֹ בַּחֲרֹט וַיַּעֲשֶׂהוּ עֵגֶל מִסַּכָּה וַיֹּאמְרוּ אֵלֶּה אֱלֹהֵיךָ יִשְׂרָאֵל אֲשֶׁר הֶעֱלִיף מֵאֶרֶץ מִצְרַיִם: (ז) וַיִּדְבֹר יְקֹזֵק אֶל־מִשֶּׁה לְדַרְדֹּר כִּי שָׁחַת עִמָּךְ אֲשֶׁר הֶעֱלִית מֵאֶרֶץ מִצְרַיִם: (ח) סָרוּ מֵהָר מִן הַדָּרָד אֲשֶׁר צִוִּיתָם עֲשׂוּ לָהֶם עֵגֶל מִסַּכָּה וַיִּשְׁתַּחֲוּרוּלוּ וַיִּזְבְּחוּלוּ וַיֹּאמְרוּ אֵלֶּה אֱלֹהֵיךָ יִשְׂרָאֵל אֲשֶׁר הֶעֱלִיף מֵאֶרֶץ מִצְרַיִם: (לד) וַעֲתָה לָךְ| נַחַה אֶת־הָעָם אֶל אֲשֶׁר־דִּבַּרְתִּי לָךְ הִנֵּה מֵלֹאכֵי יֵלֵךְ לִפְנֵיךָ וּבָיֹום פְּקֹדֵי וּפְקֹדֹתַי עֲלֵהֶם חֲטָאתָם: (לה) וַיִּגַּף יְקֹזֵק אֶת־הָעָם עַל אֲשֶׁר עֲשׂוּ אֶת־הָעֵגֶל אֲשֶׁר עָשָׂה אֶהְרֹן:

השאלות:

שאלת השאלות בפרשתנו כיצד יתכן שעם ישראל אשר חוה את מעמד הר סיני אשר נאמר בו לפני ימים ספורים כל אשר דיבר השם נעשה ונשמע וכעת אומרים אלה אלוהיך ישראל? **כמבואר במסכת אבות דרבי נתן פרק כ דבר אחר בני אמי נחרו בי אלו ישראל שעשו העגל.** שבתחלה אמרו כל אשר דבר ה' נעשה ונשמע (שם כ"ד ז') חזרו ואמרו אלה אלהיך ישראל (שם ל"ב ד'): ולהחמיר את השאלה נקדים ונבאר דרגת עם ישראל במעמד קבלת התורה כדלקמן.

אחזות ישראל:

א. **כתוב בשמות פ"ט (ב) וַיִּסְעוּ מִרְפִּידִים וַיָּבִיאוּ מִדְבַר סִינַי וַיַּחֲטְוּ בְּמִדְבַר וַיַּחַן־שָׁם יִשְׂרָאֵל נֶגַד הָהָר: ופרש"י** והוא מבואר **במכילתא דרבי שמעון בר יוחאי** ויחן שם ישראל נגד ההר להלן ויסעו בני ישראל ויחנו בני ישראל נוסעים במחלוקת וחונים במחלוקת, וכאן הוא אומר ויחן שם חנייה אחת ניתן בלבם כדי שיאהבו זה את זה ויקבלו את התורה. **נמצא שהתורה מעידה על מצב עם ישראל במעמד הר סיני באחזות שלא היה כמותו.**

פסקה זוהמתן:

ב. **עוד מבואר במסכת שבת דף קמו ע"א** שכתוב שבא נחש על חוה הטיל בה זוהמא. ישראל שעמדו על הר סיני, פסקה זוהמתן. **וביאר האלשיך על שמות פרשת יתרו פרק יט פסוק ב** וזהו שהטיבו אשר דברו רבותינו ז"ל (שבת קמו א) בנועם מליהם, באומרם, ישראל שעמדו על הר סיני פסקה זוהמתן. כי בדבר הזה המה כללו יופי מאמרנו זה. והוא, כי לולא היות בנו זוהמת נחש היינו זכים ומשוללי עכוב לדבר הוא יתברך בנו, והיינו כולנו נביאים. אך זוהמת נחש, היה לנו כמסך מבדיל, לבלתי הדבק ודבר בנו ה'. אך בהר סיני על ידי שפסקה זוהמתן של כולם כאחד לא היה להם מעצר יעצרם מהדבק בו יתברך ולשמוע דבריו יתברך. כי זה חשקו ואין מעכב. ועל כן היו כל עם ה' נביאים. ובוזה נחה שקטה השאלה ובטלה לה. **הרי שהגיעו לדרגת אדם הראשון לפני החטא שפסקה מהן מיתה כמבואר בזוהר בפרשתנו.**

פרחה נשמתן מרוב קדושה:

ג. עוד כתוב בשמות פ"כ (טו) וְכָל־הָעָם רֹאִים אֶת־הַקּוֹלֹת וְאֶת־הַלַּפִּידִם וְאֶת־קוֹל הַשֹּׁפָר וְאֶת־הָהָר עֹשֶׂה וַיֵּרָא הָעָם וַיִּנְעֻעוּ וַיַּעֲמִדוּ מִרְחֹק: **ומבואר במסכת שבת דף פח ע"ב** ואמר רבי יהושע בן לוי כל דיבור ודיבור שיצא מפי הקדוש ברוך הוא יצתה נשמתן של ישראל, שנאמר נפשי יצאה בדברו. ומאחר שמדיבור ראשון יצתה נשמתן, דיבור שני היאך קיבלו? הוריד טל שעתיד להחיות בו מתים, והחיה אותם. שנאמר גשם נדבות תניף אלהים נחלתך ונלאה אתה כוננתה. ואמר רבי יהושע בן לוי כל דיבור ודיבור שיצא מפי הקדוש ברוך הוא חזרו ישראל לאחוריהן שנים עשר מיל, והיו מלאכי השרת מדיין אותן, שנאמר מלאכי צבאות ידון ידון אל תיקרי ידון אלא ידון. **נמצא שראו בעיניהם את השכינה עד שפרחה נשמתן מרוב קדושה.**

כלל ישראל נתרפאו מכל חולי ומחלה:

ד. **ומבואר במכילתא דרבי שמעון בר יוחאי פרק כ פסוק טו, וכן פרש"י** וכל העם ראים וכו' מלמד שלא היה בהן סומין, וממה שנאמר אתה הראית לדעת כי השם הוא האלוקים, מלמד שלא היו בהן טיפשים, וממה שכתוב מן השמים השמיעך, מלמד שלא היו בהם חרשים, וממה שכתוב ויענו כל העם יחדו, מלמד שלא היו בהן אלמים. וממה שכתוב אתם נצבים, מלמד שלא היו בהן חגרים. ומנין שלא היו בהן אחד חושש בראשו וחש בשיניו תלמוד לומר ואין בשבטיו כושל, ובוזה מיושבת קושיית האלשיך כיצד השתתפו כלל ישראל שנעשה נס בגופן שלא כדרך הטבע וכל המחלות והמומין נתרפאו.

נס ראיית הקולות:

ה. עוד פרש"י **ומבואר במכילתא דרבי שמעון בר יוחאי פרק כ פסוק טו** וכל העם ראים את הקולות ואת הלפידים בנוהג שבעולם אי אפשר לראות את הקול אבל במעמד הר סיני כשם שראו את הלפידים כך ראו את הקולות.

עיר התורה שקרובה אליך

מרדכי מלכא

רב ואב"ד עיה"ק אלעד ת"ו

יו"ר ועדת סת"ם העולמית

הרבנות הראשית לישראל

לשכת הרבנות הראשית אלעד. ראש העין. הרצליה

בד"צ אלעד*בתי הוראה*שרותי דת*רישום נישואין*כשרות*מקואות*עירובין

The office of Rabanoot Eled – in hesd of Rabbi MORDECHAI MALKA

הקדימו נעשה לנשמע כמלאכים:

ו. שמות פרק כד (ז) ויקח ספר הברית ויקרא באזני העם ויאמר כל אשר דבר יקח נעשה ונשמע: ומבואר במסכת שבת דף פח ע"א דרש רבי סימאי בשעה שהקדימו ישראל נעשה לנשמע, באו ששים ריבוא של מלאכי השרת, לכל אחד ואחד מישראל קשרו לו שני כתרים, אחד כנגד נעשה ואחד כנגד נשמע. וכיון שחטאו ישראל, ירדו מאה ועשרים ריבוא מלאכי חבלה, ופירקום. שנאמר ויתנצלו בני ישראל את עדים מהר חורב. אמר רבי אלעזר: בשעה שהקדימו ישראל נעשה לנשמע יצתה בת קול ואמרה להן: מי גילה לבני רז זה שמלאכי השרת משתמשין בו? דכתיב ברכו ה' מלאכיו גברי כח עשי דברו לשמע בקול דברו, ברישא עשי, והדר לשמע.

אחר הדברים האלה אשר ביארנו מעט מגדולת דור דעה ובפרט בעת מעמד קבלת התורה עד שהגיעו לדרגת מלאכים, ובלב אחד, וכאדם הראשון לפני החטא, וראו נסים גלויים ברפואת כלל ישראל אפילו סומים וחרשים ואלמים נגד הטבע, ואף גם זאת ראו את הקולות דבר שאינו נראה, הכיצד אחרי תקופה קצרה כזו יכולים להיזדרז ולומר על העגל אלה אלוהיך ישראל?

הרוח הנושבת בציבור לי זה לא יקרה:

הנה בטבעם של בני אדם לבטוח בעצמן וביכולתן ולזאת האדם מרשה לעצמו לעשות דברים ומעשים שיש בהן חשש סכנה אך בוטח שלי זה לא יקרה כי אני חזק ושכלתן השולט על גופי ומעשי, ולדוגמה אחד הדברים אשר זועקים עליו כל גדולי הדור ואף רבים פועלים לערוך כנסי התעוררות בעניין פגעי הטכנולוגיה והתקשורת שאינה מבוקרת וחסומה אלא פרוצה לכל דבר ועניין, והרי אין ספק שאנו מדברים כלפי מי שמשייך את עצמו לקהל שומרי התורה והמצוות, אך למרות זאת יש לו את הביטחון שלי זה לא יקרה והוא שולט על עצמו לבל יכשל וכדומא, אולם לצערנו המציאות טופחת על פנינו ואנו עדים למראות ומחזות אומללות כאשר אותם מחזיקי מכשרים אלו בכל רגע נתון נצמדים לקופסה השחורה ומבלים את זמנם ודעתם בכל שטות שאחד כותב לחברו ומתעדים כל תנועה ואמירה שאחד מהקבוצה עשה וסביב זה מתנהלים החיים, ובפרט כאשר גם האשה מחזיקה אותו מכשיר ובדרך כלל יש שוויון זכויות הרי כאשר מגיעים לבית המחזה הנפלא שמצטייר לעיני כל שכל אחד שקוע וצמוד לקופסה השחורה ונעשית שיחת אלימים, וכן הדבר כלפי בניהם שמאוד מפריע להורים שהילדים מפריעים באמצע, וכל המשפחה הופכת למופרדת חוסר אהבה וחמימות וחינוך בהיותו והדבר הראשון זה המכשיר שמנהיג את חייו של האדם, זאת ועוד לא רק סכנת חיי הרוח אשר טמון בחובו מאחר ואין חסימה הרי יכול לקפוץ כל סוגי הפרסומות או חדשות ביחד עם כל מראה העריות ואלימות אשר צד עינו של האדם ומרוב שעמום פעמים רבות מסקרן אותו במה דברים אמורים ואידך זיל גמור כאשר בפועל רבים חללים הפילה ונהרסו משפחות וחוסר שלום בית. ולפי כל המחקרים בעולם כולם הגיעו למסקנה שחשיפה זו הורסת ומקלקלת ומשפיעה על התנהגות האדם, אלא אף גם זאת כל נסיעה על הכביש אשר נוסע ברכבו היא סכנת חיים של ממש לו ולסובב אותו מאחר ואינו יכול להתאפק לכל צפצוף ששומע כאילו הדבר כרוך בפיקוח נפש וחייב להסתכל ולהסיח דעתו מהנהיגה ומהקורה בכביש ובכך מסכן חיי בני ביתו והסובבים אותו, כאשר אנו עדים לאחרונה אסון האוטובוס שנהרגו ששה ונפצעו עוד אחרים בשביל שהסיח דעתו וסטה מהדרך כי בשבריר שניה קורא אסון.

לזאת באה פרשתנו ללמדנו הנה אין גדול מזור דעה ואף לאחר שזכו לכל נסי יציאת מצרים ומעמד הר סיני והגיעו לדרגות הגבוהות ביותר ששייך להגיע בן אנוש ולמרות זאת ירדו עד שאול תחתית ומאמירה של נעשה ונשמע הגיעו למצב שאמרו אלה אלוהיך ישראל, ללמדנו שהן בקדושי לא יאמין, וחובתו של האדם להכיר בחולשתו והשוטה בוטח בעצמו ולבסוף נופל לשאול תחתית ומאבד עולמו בעוה"ז ובבא. כי האדם נוצר עפר מהאדמה ולכן שמו אדם בכדי שידע שאותה עפרורית מלווה אותו כל ימיו עד זיבולא בתרייתא.

מדוע הזהיר במעמד הר סיני על רציחה וגניבה:

ובזה נבין כיצד במעמד הר סיני מצוה על רציחה וגניבה וכדומא דבר שאינו מתאים כלל למעמד בני דור דעה ועוד במצבם הרוחני של מעמד הר סיני כאשר ביארנו לעיל, אולם דווקא התורה מלמדת אותנו חולשתו של האדם שבכל דרגה שיגיע יכול להגיע גם לדבר הכי רחוק מהשכל אם לא ישמור את עצמו.

מעשה של יוחנן כה"ג:

וראיה לכך יוחנן כהן גדול ששימש בכהונה גדולה שמונים שנה ולבסוף הפך להיות צדוקי, ונתאר לעצמנו הרי כל כה"ג שנכנס לקודש הקודשים ואינו ראוי מת באותה שנה כאשר היה בימי בית שני שהיו כהנים גדולים מאות מאחר ולא היו מתאימים היו מתים ואילו יוחנן זכה שמונים שנה להיכנס לקודש הקודשים ולא מת וזה מראה על דרגתו אך למרות זאת בסוף ימיו בזקנותו כאשר היה כבר מעל מאה שנים התדרדר והפך להיות צדוקי בגלל שנתחבר להם, ללמדנו שכל עוד האדם חי עלי אדמות אין ערובה וביטחון למצבו. וא"כ כיצד אותם הבוטחים בגבורתם ושכלם שהם לא ימעדו ולא יכשלו ולהם זה לא יקרה אינם אלא טועים בגדול.

עיר התורה שקרובה אליך

מרדכי מלכא

רב ואב"ד עיה"ק אלעד ת"ו

יו"ר ועדת סת"ם העולמית

הרבנות הראשית לישראל

לשכת הרבנות הראשית אלעד. ראש העין. הרצליה

בד"צ אלעד*בתי הוראה*שרותי דת*רישום נישואין*כשרות*מקואות*עירובין

The office of Rabanoot Eled – in hesd of Rabbi MORDECHAI MALKA

מעשה של רב עמרם חסידא ר"מ ור"ע:

ומסופר במסכת קידושין דף פא ע"א כמה מעשיות המלמדות אותנו על גדולי ישראל שבטחו בעצמן והוזהרו להם שאין לאדם לבטוח בעצמו. **מקרה ראשון עם רב עמרם חסידא** שפעם צויה לפדות שביות והעלו אותם לעלייתו וכיון שלעלות לשם היה נעשה הדבר על ידי סולם ביקש שיסלקו את הסולם משם שלא יתאפשר לעלות, והנה בהיותו והיית ארובה מביתו לעליה עברה אחת מהן וראה את פניה מאירים ונתגרה ולכן הלך והביא את הסולם אשר מפני משקלו צריך עשרה אנשים להרימו ומרוב יצרו הגביהו לבדו והתחיל לעלות וכאשר הגיע לאמצע התחיל לצעוק שאש שורפת את עמרם עד ששמעו השכנים ובוזה הציל עצמו מכישלון. **מקרה שני עם רבי מאיר** שהיה צוחק על עוברי עבירה כיצד נכשלים והנה פעם השטן נדמה לו לאשה יפה מאוד והיא מעבר לנהר ובהיות ולא היית סירה לעבור תפס בחבל דק שבו עוברים על המיצר ומאוד מסוכן מרוב שנתגרה בו יצרו, ובאמצע הדרך אמר לו יצרו לולי שמכריזים עליך בשמים היזהרו ברי מאיר ותורתו הייתי מכשיל אותך. **מקרה שלישי עם רבי עקיבא** שגם היה צוחק על עוברי עבירה כיצד נכשלים יום אחד נדמה לו השטן כאשה יפה בראש האילן גבוה ונתגרה בו יצרו והתחיל מטפס ובאמצע הטיפוס אמר לו היצר שלולי שמכריזים עליך בשמים להיזהר ברי עקיבא ותורתו הייתי מכשילך. **הראת לדעת שאסור לאדם לבטוח בעצמו ולהכיר בחולשתו ועליו להתרחק מן הכיעור והדומה לו.**

מעשה של החפץ חיים בסוף ימיו:

ומסופר על החפץ חיים לעת זקנתו כבן תשעים בהיותו יושב עם תלמידיו בבית המדרש והדלת היית פתוחה והנה אחת מאחיות התלמידים רצתה את אחיה ולכן עברה הלוך ושוב מול הפתח, והנה קם החפץ חיים ופנה אליה הכיכד את מסתובבת מול עיני הלוך ושוב וכי את חושבת שלי אין יצר הרע.

מעשה של החברותא של הסטייפלר:

ובזמננו סופר והתפרסם על החבורתא שלמד במשך שנים עם הסטייפלר והינו כבר מבוגר בגיל שבעים ולצערנו נחף לתקשורת המקולקלת והפרוצה ומשם הכיר אשה זרה ובוים בהיר עזב את אשתו והלך לחיות עם אותה זרה.

מוסר השכל:

למדנו מכאן עד כמה חייב האדם להכיר בחולשותיו ולהיות זהיר ונוהר ובורח מן העבירה וחשש עבירה כבורח מהאש וסחור סחור אמרינן לנזירא בכדי שלא יבא לידי מכשול כי טבעו העפרי כוח השפעתו רב על האדם עדי ביכולתו להפכו עד הקצה השני, ואיזהו חכם הרואה את הנולד כי רק זקני העדה אשר להם עיני השכל רואים למרחוק מה יכול הדבר לגרום בהשפעתו, וחובת השעה להתחזק ולחזק אחרים,

ובפרט בתקופתנו אשר מידת הדין מתוחה על העולם ומגפת הקורונה מתפשטת בקצב מסחרר ומי יודע מה ילד יום ומה ההשלכות אשר הדבר יגרום לעולם כולו, אך עלינו לדעת שהכל נעשה בשביל לעורר את עם ישראל, וכל הבידוד שהדבר מצריך מעורר לחטא הלשון אשר רק בעבירה זו התורה מצוה לבודד את הצרוע כאשר היה עם מרים הנביאה אשר אותו מעשה הוא אחד מעשרה זכרונות שאדם צריך להתחזק בהן והוא חטא הלשון ובפרט אשר תקופת הבחירות אשר לצערו הותרה הרצועה ומכפישים ומשפילים ומדברים לה"ר באה המגפה של הקורונה אשר נאמר כי בגמטריה עם הכולל צרוע אשר התורה מצריכה אותו להתבודד ולשבת מחוץ למחנה, ולכן חובה להתחזק בתיקון חטא הלשון ובוזה הקב"ה ישלח את דברו וירפאם, ואשריו ואשרי חלקו של מי שמתגבר על יצרו, ואף גם זאת מסייע בזיכוי הרבים להסיר כל מכשול מביתו ומסביבתו ומקהל עדתו, ושומר נפשו ירחק מהם והמזהיר והנוהר ירבה שלומם כנהר אמן ואמן.

בידידות ואהבה

הצב"י מרדכי מלכא ס"ט